

Kiezen en delen

Christus Triumfatorkerk, 29 september 2024, dienst van Schrift en Tafel

Lezing: Marcus 9: 38-50

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

KOMEN

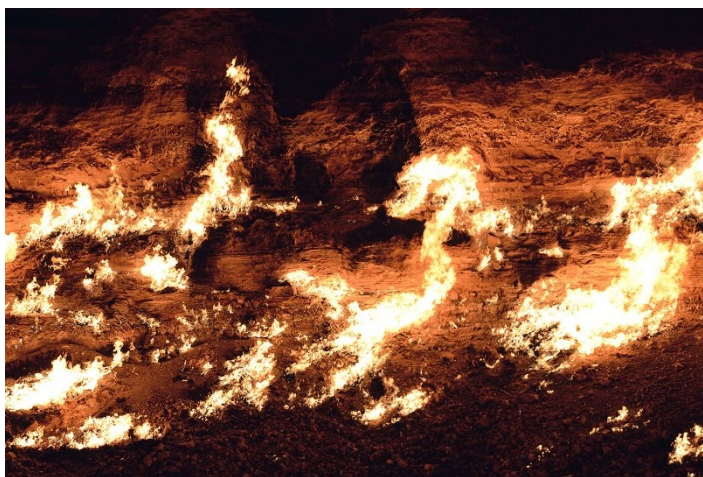
- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'Zo vriendelijk en veilig als het licht' (Lied 221: 1 en 3)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 119: 1 en 2
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Geef vrede, Heer geef vrede' (Lied 1010: 2 en 4)

WOORD

- Met de Kinderen
Gebed
Verhaal: de Kinderbrug
Lied: 'Je hoeft niet bang te zijn' (Lied 935)
- Schriftlezing Marcus 9: 38-50
- Lied 'Wat vraagt de Heer nog meer van ons' (Lied 992)
- Preek

Dit plaatje stond in de nieuwsbrief. Ik had hem meegestuurd bij mijn inleiding van deze week die ik de titel 'Kiezen of delen' mee had gegeven.

Een van de redacteurs van nieuwsbrief zag er tiramisu in, u weet wel dat lekkere Italiaanse toetje met koffie en lange vingers. Ik kan u een hoop vertellen vandaag, maar tiramisu is het niet. Het plaatje was een van de eerste hits op google bij het zoekwoord Gehenna. Het moeilijkste woord uit de lezing van vandaag Gehenna. En dit plaatje is ook treffend. Het zijn namelijk allemaal vuurtjes. Een brand die een rotswand verlicht. Een ravijn waarin verschillende vuren branden. Precies wat het Gehenna is – een dal met allerlei vuurtjes.

Dat woord Gehenna is de afgelopen 2000 jaar een geheel eigen leven gaan leiden. Ik had nog meer hits op google. De aankondigingen van een aantal horrorfilms verschenen op mijn scherm of andere sciencefiction onzin, en ook complottheorieën die met het woord gehenna aan de haal gaan.

Daarom eerst maar over dat vreemde woord dat tot drie keer toe in de evangelielezing van vandaag voorbij komt. En ook schrik aanjaagt.

Want het zijn nogal lekkere zinnen die nota bene uit de mond van Jezus komen vandaag:

“Als je hand je ten val brengt, hak hem dan af: je kunt beter verminkt het leven binnengaan dan in het bezit van twee handen naar de Gehenna gaan, naar het onblusbare vuur. Als je voet je ten val brengt, hak hem dan af: je kunt beter kreupel het leven binnengaan dan in het bezit van twee voeten in de Gehenna geworpen worden. En als je oog je ten val brengt, ruk het dan uit: je kunt beter met één oog het koninkrijk van God binnengaan dan in het bezit van twee ogen in de Gehenna geworpen worden.” (Marcus 9: 43-47)”

Toen Jezus deze woorden sprak wist iedereen wél waar hij het over had. Het Gehenna kon je aanwijzen in het jaar dertig van onze jaartelling. Zeker als je in Jeruzalem woonde - dan werd je er zelfs dagelijks mee geconfronteerd. Maar ook de leerlingen en de omstanders uit Kafarnaüm kwamen minimaal een keer per jaar met Pesach in Jeruzalem en wisten dus waar het over ging.

Het Gehenna is namelijk een dal. Het dal ten Zuidwesten van Jeruzalem.

Jeruzalem is gebouwd tegen een bergrug aan, over een dal heen, daar waar nu de **sjoek** door de oude stad loopt. Mocht u er

wel eens geweest zijn, dat is die smalle straat met al die Arabische winkeltjes in de oude stad. Die winkeltjes liggen opvallend laag, midden in de stad. Dat is het middelste dal. Aan weerszijden van Jeruzalem zijn nog **twee andere dalen**. Het plattegrond van het oude Jeruzalem lijkt zo op een Hebreeuwse letter **Sjin** (ש), alsof God zijn naam, Sjem (שמ) op Jeruzalem heeft gelegd.

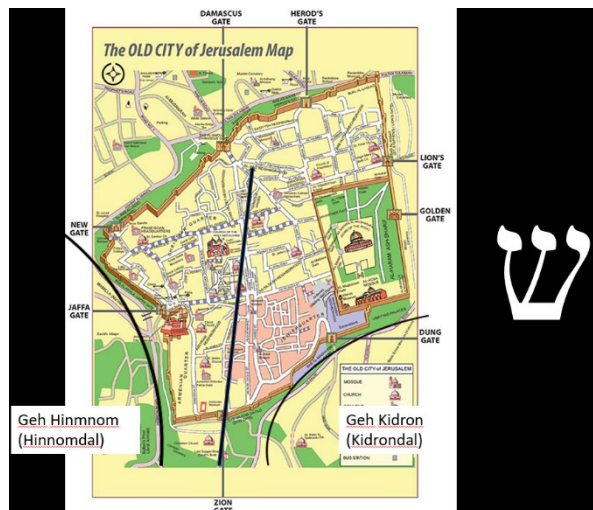
In het zuid-oosten ligt het **Kidrondal**. Het is de kant van de Olijfberg, de kant van de tempel, de kant van de gouden poort, de dichte poort die ooit in het einde der tijden open zal gaan als de Messias komt. Die kant, de rechterkant van Jeruzalem, staat symbool voor de hemel, het Koninkrijk van God, het goede leven. Het is de mooie kant van het oude Jeruzalem. Vanaf de olijfberg worden de mooiste foto's van de tempelberg en de gouden poort gemaakt. De hemelse kant ook, daarom liggen er recht van de gouden poort en in het Kidrondal duizenden graven. Zo ben je het dichtst bij de hemel.

Aan de andere kant van de stad ligt het **Hinnomdal**. De linkerkant van de stad. De duistere kant. In dit dal brandde dag en nacht een groot vuur, want het was de vuilnisbelt van Jeruzalem. Hier werd eeuwenlang al het afval van de inwoners van Jeruzalem verbrand. In vroeger tijden – voordat David Jeruzalem had veroverd - was dit een offerplaats voor de afgod Moloch. Een afschrikwekkende plek gewijd aan een wrede god. Hier werden ooit, duizend voor Christus, kinderen als offer in het vuur geworpen. Een heidens gebruik dat de door het Israëliëse volk werd overgenomen. Koning Josia maakt er in de 7de eeuw voor Christus een einde aan. In later tijden werden hier de lichamen van veroordeelde misdadigers verbrand, dan hoefden ze niet begraven te worden. Het brandde er altijd en het stonk er verschrikkelijk.

Deze onheilspellende plaats heet in het Hebreeuws *Gej Hinnom* – Hinnom dal-, in het Grieks verbasterd tot Gehenna. Deze plaats was zo verschrikkelijk dat Gehenna ook de naam van het dodenrijk werd, de onderwereld, de hel zo u wilt. Waar het geweest is en het tanden geknars en het eeuwige vuur.

Als Jezus vandaag in onze tekst over de Gehenna spreekt dan heeft hij het dus over een concrete verschrikkelijke plaats die al zijn toehoorders helder voor ogen stond. Het was in die tijd nog steeds de vuilnisbelt van Jeruzalem, waar dag en nacht vuurtjes brandden en afval smeulde. Voor de omstanders was het volstrekt duidelijk dat je beter je handen kon af hakken dan als misdadiger na een misstap in het vuur van de Gehenna geworpen worden. Een afschrikwekkende tekst dus – nog steeds. Maar wel een die heel concreet en duidelijk is. Die gaat over kiezen. Kiezen tussen goed en kwaad, kiezen tussen hemel of hel. Kiezen voor het echt leven.

Het échte leven, wat zou dat kunnen zijn? Dat horen we Jezus zeggen. Je ontdekt het als je probeert te kijken door ogen die níet oordelen en handen die niet alles in hun grip willen krijgen, want zulke ogen en handen kun je beter missen. Ze brengen niet alleen jezelf, maar ook anderen van het echte leven af.

Het echte leven ingaan, dat heeft met onbevangenheid te maken, met openstaan voor het onbekende. Het echte leven dat heeft met inspiratie en met Geest te maken, met ontmoeting ook met de ander, met er zijn voor elkaar en durven om nieuwe wegen te gaan en onbetreden paden. Daar -in de onbevangenheid, als je de grip verliest en moet loslaten, daar gebeurt soms wel eens iets van het echte leven, van het koninkrijk van God, daar ontdek je soms iets van God.

Dat is wat Johannes leert vandaag en de andere leerlingen.

Zij vinden het maar niets dat er anderen zijn die goede dingen doen. Die mensen verder helpen, genezen, verwarde geesten tot rust brengen. Als je niet bij ons hoort, bij Jezus en zijn twaalf metgezellen, als je niet bij de kerk hoort, en liever nog bij deze kerk, dan kan het toch nooit wat goeds zijn?

Als je zo denkt, word je terecht gewezen. "Als je goed doet, kan dat nooit verkeerd zijn?", zegt Jezus. En als je goed doet in mijn Naam, dan zal je toch niks tegen me hebben? Als je goed doet in Jezus' naam dan maakt het toch niet uit bij welke kerk je hoort, òf je wel tot een kerk behoort? Gods Geest inspireert mensen overal - binnen en buiten de kerk. De Geest van God waait waarin ze wil.

Kiezen en delen dus vanmorgen.

Kiezen voor het ware leven, durven om dingen níet te doen, durven soms tégen wat je gewend bent in te gaan, durven spreken waar onrecht wordt verzwegen, en durven zwijgen waar iedereen om het hardste roept. Het gaat om je hand, je voet en je oog. Je hand staat voor je handelen, voor je daden; je voet staat voor je weg, voor je levenswijze; je oog staat voor je wijze van zien, voor je manier van kijken. Als die je tot zonde

verleiden, stòp dat dan zo snel mogelijk! Snijd die weg en die route, àf! Als jouw manier van doen, van leven en van kijken slachtoffers maakt, dan kàn dat dus niet. Dan moet je aan die manier van doen en kijken radicaal een einde maken.

Kiezen.

Maar ook delen. Durven in te zien dat wij niet het alleen recht hebben op de waarheid. Durven om toe te geven als je een verkeerde weg bent in geslagen, in je persoonlijk leven of als gemeenschap in de kerk. Durven delen in de Geest van God en durven openstaan voor nieuwe gedachten, nieuwe manieren, nieuwe wegen. Durven delen van het Lichaam van Christus. Brood en wijn ontvangen en doorgeven...

Leven in het licht van Gods Koninkrijk, dat is dingen aanpakken met je handen, het is je ogen open houden voor het wonder in het bestaan, het is met elkaar op weg gaan - zo aanstekelijk, dat er anderen kleinen en groten nieuwsgierig worden en ons spoor gaan volgen, Jezus achterna.

Moge het zo zijn,

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied: 'Jezus ga ons voor' (Lied 835)
- Voorbeden
- Collecte, 1. De Haven, Wijkdiaconie / Team Meeleven / bloemen

MAALTIJD VAN DE HEER

- Nodiging
- Tafelgebed ('Omdat U liefde bent' - Dienstboek pag. 226-228)
- Breken van brood en schenken van de wijn
- Gemeenschap van brood en wijn

- Dankgebed

GAAN

- Slotlied 'O grote God die liefde zijt' (Lied: 838: 1 en 2)
- Zegen
- Orgelspel